

Warszawa, 23 listopada 2022 r.
KRASP/2035/2022Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii SejmuSEKRETARIAT Z-CY SZEFA KG
L.dz. KS. 115. 606. 2022
Data wpływu 28. 11. 2022

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo nr SPS-WP.020.290.4.2022 z 27 października 2022 r., w załączeniu przesyłamy uwagi Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich działającej w ramach Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczące projektu ustawy o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk
Przewodniczący KRASP

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP. 020. 290. 11. 2022Data wpływu 29. 11. 2022**Biuro KRASP**

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodniczący KRASP

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk

Rektor Politechniki Śląskiej

president@krasp.org.pl

Uwagi do projektu Ustawy o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (druk sejmowy nr 2722 z 25.10.2022 r.)

W projekcie ustawy zaproponowano utworzenie Instytutu, o którym mowa wyżej, w drodze przekształcenia Centralnego Szpitala Klinicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie. Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich zgłasza przed wszystkim uwagę, która ma zapewnić działalność naukową Instytutu na zasadach obowiązujących jednostki badawcze w Polsce.

W szczególności

1. W art. 4 pkt 8 wskazano, że *Działalnością Instytutu jest również: 8) rozwój naukowy i kształcenie specjalistyczne kadr medycznych (...) w tym specjalizacyjne oraz ustawiczne, prowadzenie studiów podyplomowych oraz szkoły doktorskiej, a także inne formy kształcenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.¹⁾).*

Z art. 2 ust. 3 ustawy o instytutach badawczych wynika, że instytut badawczy może prowadzić kształcenie w szkole doktorskiej i na studiach podyplomowych w zakresie, w jakim jest ono związane z prowadzonymi przez instytut badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi.

W związku z powyższym, w art. 4 pkt 8 projektowanej ustawy rekomendacja, aby dodać ograniczenie, że kształcenie w szkole doktorskiej i na studiach podyplomowych jest działalnością Instytutu, o ile jest ono związane z **prowadzonymi przez instytut badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi w danej dyscyplinie nauki.**

2. Budzi niepokój, że w wyniku przekształcenia powołany Instytut będzie jedynym w Polsce instytutem, który w części będzie podlegał przepisom ustawy o Instytutach Badawczych zawartych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 roku, a w części regulacjom zawartym w specjalnej ustawie o utworzeniu tego Instytutu. Ponadto, przedstawiony projekt znosi wymóg dotyczący posiadania stopnia naukowego przez zastępcę dyrektora Instytutu oraz nie wprowadza stanowiska z-cy dyrektora ds. naukowych wraz z wymogiem posiadania stopnia naukowego dr hab. lub tytułu naukowego.

3. Art. 24 ust. 3 jest sformułowany w sposób sugerujący, że Instytut staje się następcą prawnym umów, podczas, gdy będzie on następcą prawnym strony zawartych umów; w związku z powyższym zasadnym jest zmiana brzmienia na następujące:

„3. Instytut staje się następcą prawnym Centralnego Szpitala Klinicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we wszelkich umowach zawartych przez Centralny Szpital Kliniczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie, w szczególności umowach na dofinansowanie projektów finansowanych z Unii Europejskiej i innych źródeł.”

Przewodnicząca KRUP

Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. Wieniawskiego 1
61-712 Poznań
Tel. 61 829 43 08
e-mail: rectorof@amu.edu.pl

Biuro KRUP

ul. Wieniawskiego 1
61-712 Poznań
tel. 61 829 15 94
e-mail: monikas@amu.edu.pl

www.krup.edu.pl

W załączniku do opinii przesyłam także ogólne uwagi dotyczące zasad funkcjonowania Instytutu w związku z przypisaniem szeregu obowiązków nietypowych dla instytutów badawczych. Uwagi te są częścią stanowiska KRUP.

Załącznik 1. Uwagi ogólne dotyczące projektu ustawy o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (druk sejmowy nr 2722 z 25.10.2022 r.)

Załącznik 2. Opinia kolegium dziekańskiego Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego

Załącznik 1.

Uwagi ogólne dotyczące projektu ustawy o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (druk sejmowy nr 2722 z 25.10.2022 r.)

W projekcie ustawy zaproponowano utworzenie Instytutu, o którym mowa wyżej, w drodze przekształcenia Centralnego Szpitala Klinicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie. Centralny Szpital Kliniczny MSWiA jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą – samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, nadzorowanym przez Ministra, który pełni rolę podmiotu tworzącego w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633 ze zm.). Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, Centralny Szpital Kliniczny MSWiA „jako jeden z największych ośrodków medycznych w kraju dostarczający kompleksowych usług zdrowotnych z zakresu leczenia zamkniętego, ambulatoryjnego, diagnostyki i rehabilitacji pacjentom z całej Polski, posiada potencjał techniczny, organizacyjny i kadrowy do podjęcia działalności jako instytut badawczy”. Ocena stopnia tak rozumianego potencjału wymaga oczywiście zweryfikowania przez odwołanie się m. in. do kryteriów związanych *stricto* z działalnością badawczą (naukową), które – można mieć taką nadzieję – zostały wzięte pod uwagę przez projektodawców. Instytut ma oczywiście być jednym z ogniw „w systemie ochrony zdrowia przez wykonywanie działalności leczniczej, o której stanowi art. 3 ust. 1–3 powołanej już ustawy o działalności leczniczej (art. 3 projektu ustawy). Jednakże – co istotne – zgodnie z art. 4 projektu ustawy, przedmiotem jego działalności ma być również: określanie i opracowywanie standardów opieki zdrowotnej nad funkcjonariuszami Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Ochrony Państwa oraz postępowania medycznego na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, w szczególności zdarzeń o charakterze terrorystycznym (pkt 1 i 2), prowadzenie działalności konsultacyjnej na rzecz podmiotów leczniczych utworzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz badań naukowych, prac rozwojowych i usługowo-badawczych w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego państwa z uwzględnieniem specyfiki potrzeb zdrowotnych funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej

Przewodnicząca KRUP
Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. Wieniawskiego 1
61-712 Poznań
Tel. 61 829 43 08
e-mail: rectorof@amu.edu.pl

Biuro KRUP
ul. Wieniawskiego 1
61-712 Poznań
tel. 61 829 15 94
e-mail: monikas@amu.edu.pl

www.krup.edu.pl

Straży Pożarnej oraz Służby Ochrony Państwa (pkt 3 i 4), opracowywanie analiz, ocen, ekspertyz i standardów diagnostyczno-leczniczych mających zastosowanie w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służbie Ochrony Państwa (pkt 7) i wreszcie rozwój naukowy i kształcenie specjalistyczne kadr medycznych, w tym dla potrzeb Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Ochrony Państwa, w szczególności kształcenie podyplomowe, w tym specjalizacyjne oraz ustawiczne, prowadzenie studiów podyplomowych oraz szkoły doktorskiej, a także inne formy kształcenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, ze zm.), a ponadto nadawanie stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu na zasadach określonych w tej ustawie (pkt 8 i 13 projektu ustawy).

Na etapie opiniowania niezbyt obszernego, raczej „ramowego” co do charakteru projektu ustawy trudno jest, bez znajomości szczegółowych danych dotyczących potencjału badawczego jednostki (w tym jej infrastruktury technicznej, zaplecza medycznego i zasobów kadrowych) określić, czy i w jakim stopniu wypełni ona stawiane jej zadania. Nasuwa się przy tym bardziej generalne pytanie, czy uwarunkowania zawodowe pracy wykonywanej przez funkcjonariuszy resortu spraw wewnętrznych uzasadniają wyodrębnienie jednostki realizującej – poza szeroko rozumianymi świadczeniami medycznymi na ich rzecz – działalności naukowej, z nadawaniem stopni naukowych włącznie. Pewne jest natomiast, że Instytut musiałby spełnić standardy odnoszące się do innych jednostek o tym profilu, a niezależnie od tego – wymagania określone w przepisach ustawy z 30.04.2010 r. o instytutach badawczych (vide: opinia kolegium dziekańskiego Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego). Dylematy, które mogą wyłaniać się na tym tle zdaje się – przynajmniej po części – usuwać analiza treści klauzuli ujętej w art. 5 projektu ustawy. Zgodnie z nią, minister właściwy do spraw wewnętrznych lub za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych wojewoda właściwy ze względu na siedzibę Instytutu mógłby „nałożyć na Instytut obowiązek wprowadzenia do jego planu działalności zadania lub wyznaczyć zadanie poza planem, zgodnie z zakresem działania Instytutu, jeżeli jest to niezbędne ze względu na potrzeby obronności i bezpieczeństwa publicznego lub ministrowi nadzorującemu została powierzona realizacja zadania na podstawie art. 10c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188)”. W takich przypadkach, minister nadzorujący, właściwy minister kierujący działem administracji rządowej lub Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów byłiby zobowiązani do zapewnienia Instytutowi środków do wykonania zadania, chyba że wykonanie zadania następowałoby odpłatnie na podstawie umowy ze stroną finansującą wykonanie zadania. Należałoby z tego wnosić, że proponowane rozwiązanie ma – w sensie organizacyjnym – ułatwić realizację zadań związanych z potrzebami obronności i bezpieczeństwa publicznego. Otwartym pozostaje natomiast pytanie, czy osiągnięcie tego celu wymaga odrębnej spec-ustawy.

Załącznik 2.

Opinia kolegium dziekańskiego Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego

W ocenie przedstawionego projektu ustawy o przekształceniu CSK MSWiA w Państwowy Instytut Medyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji należy uwzględnić konieczność działań przekształceniowych zarówno pod względem korzyści płynących, jak i strat wynikających z powyższych działań. Po stronie korzyści należy bezwzględnie zaliczyć fakt, że planowane powołanie Państwowego Instytutu Medycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji jest ideą wychodzącą naprzeciw istniejącym wyzwaniom. Specyfika służby jednostek podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji bezwzględnie wskazuje na zasadność posiadania podmiotu leczniczego (istniejącego obecnie) świadczącego kompleksowy koszyk usług medycznych funkcjonariuszom podległym MSWiA. Przekształcenie ww. podmiotu leczniczego w Państwowy Instytut Medyczny (PIM) jest również ideą, która w założeniu jest korzystna. Umożliwi ona poprawienie standardów leczenia poprzez nawiązanie współpracy z innymi placówkami o podobnym charakterze zarówno w EU, jak i na świecie. Status Instytutu Medycznego umożliwi również dostęp do nowatorskich terapii. Niemniej, przedstawiony projekt ustawy należy zaopiniować negatywnie.

Projekt omija zapisy bezpośrednio wynikające z Ustawy o Instytutach Badawczych z dnia 30 kwietnia 2010 r. Traktuje o przekształceniu Instytutu pomijając zapisane tam regulacje. Projekt wydaje się stawiać Instytut ponad istniejącymi regulacjami prawnymi, co może rodzić poczucie niesprawiedliwości. Wskutek przekształcenia powołany Instytut będzie jedynym w Polsce instytutem, który w części będzie podlegał przepisom ustawy o Instytutach Badawczych zawartych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r, a w części regulacjom zawartym w specjalnej ustawie o utworzeniu tego Instytutu.

Ponadto, przedstawiony projekt znosi wymóg dotyczący posiadania stopnia naukowego przez zastępcę dyrektora Instytutu oraz nie wprowadza stanowiska z-cy dyrektora ds. naukowych wraz z wymogiem posiadania stopnia naukowego dr hab. lub tytułu naukowego.

Projekt oraz uzasadnienie przedstawione przez wnioskodawców zawierają wiele nieścisłości, takich jak – w przedstawionym uzasadnieniu – jeden z pierwszych argumentów za przekształceniem (strona 1 uzasadnienia) „Utworzenie Instytutu otworzy dostęp do udziału w projektach badań naukowych finansowanych ze środków zewnętrznych (np. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, programy badawcze Horyzont Europa, Środki Norweskie, granty badawcze)”. Jednocześnie, parę stron dalej (strona 3 uzasadnienia) występuje następujący akapit: „w okresie ostatnich 15 lat szpital zrealizował kilkanaście projektów współfinansowanych ze środków UE lub innych środków krajowych i zagranicznych grantów, wzmacniając tym samym potencjał organizacyjny i naukowy”. Jak wynika z powyższego, przedstawiony argument nie jest celowy, a wnioskodawcy sami sobie zaprzeczają.

KONFERENCJA
REKTORÓW
UNIWERSYTETÓW
POLSKICH

Konkludując należy stwierdzić, że istnieje potrzeba powołania Państwowego Instytutu Medycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jednak, jego powstanie powinno odbyć się w oparciu o istniejące regulacje prawne, a nie w oparciu o tworzone jednorazowo prawo.

Przewodnicząca KRUP

Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. Wieniawskiego 1
61-712 Poznań
Tel. 61 829 43 08
e-mail: rectorof@amu.edu.pl

Biuro KRUP

ul. Wieniawskiego 1
61-712 Poznań
tel. 61 829 15 94
e-mail: monikas@amu.edu.pl

www.krup.edu.pl